

31991L0155

22.3.1991.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 76/35

KOMISIJAS DIREKTĪVA

(1991. gada 5. marts),

ar ko nosaka un izklāsta sīki izstrādātu kārtību, kādā izveidojama īpašas informācijas sistēma attiecībā uz bīstamiem preparātiem, īstenojot Direktīvas 88/379/EEK 10. pantu

(91/155/EEK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1988. gada 7. jūnija Direktīvu 88/379/EEK par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu preparātu klasificēšanu, iepakojšanu un marķēšanu⁽¹⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Direktīvu 90/492/EK⁽²⁾, un jo īpaši tās 10. panta 2. punktu,

tā kā Direktīvā 88/379/EEK paredzētais marķējums bīstamu preparātu lietotājiem ir galvenais informācijas avots, kas tiem sniedz skaidru, koncentrētu norādi uz iespējamu kaitīgumu; tā kā šis marķējums jāpapildina ar sīkākas informācijas sistēmu rūpnieciskajiem lietotājiem;

tā kā Direktīvas 88/379/EEK 10. pantā ir paredzēts izveidot drošības datu lapu informācijas sistēmu attiecībā uz bīstamiem preparātiem; tā kā turklāt minētajā pantā ir noteikts, ka šāda informācija principā ir domāta rūpnieciskiem lietotājiem un tai jāpalīdz viņiem veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu drošības un veselības aizsardzību darba vietā;

tā kā Direktīva 88/379/EEK ir cieši saistīta ar Padomes 1967. gada 27. jūnija Direktīvu 67/548/EEK par normatīvu un administratīvu aktu tuvināšanu attiecībā uz bīstamu vielu klasificēšanu, iepakojšanu un marķēšanu⁽³⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 79/831/EEK⁽⁴⁾; tā kā tādēļ ir vēlams izveidot drošības datu lapu sistēmu, kas piemērojama gan attiecībā uz bīstamām vielām, gan uz bīstamiem preparātiem; tā kā pienācīgā laikā tiks noteikti īstenošanas noteikumi par bīstamām vielām;

tā kā ir notikusi apspriešanās ar Darba drošības, higiēnas un veselības aizsardzības padomdevēju komiteju, kas izveidota ar Padomes Lēmumu 74/325/EEK⁽⁵⁾, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Spānijas un Portugāles Pievienošanās aktu;

tā kā šajā direktīvā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Komiteja, kas atbild par to direktīvu pielāgošanu tehnikas attīstībai, kuras attiecas uz tehnisko šķēršļu novēršanu bīstamu vielu un preparātu tirdzniecībā,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. Katra persona – ražotājs, importētājs vai izplatītājs –, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā un kas ir atbildīga par bīstamas vielas vai preparāta laišanu tirgū, vielas vai preparāta saņēmējam, kas ir rūpnieciskais lietotājs, nodod drošības datu lapu ar 3. pantā noteikto informāciju.

2. Informāciju sniedz bez maksas, vēlākais, pirmoreiz piegādājot vielu vai preparātu, un vēlāk pēc katras pārskatīšanas, kas veicama jebkādas nozīmīgas jaunas informācijas dēļ, kura attiecas uz drošību un veselības un vides aizsardzību.

Jauno redakciju datētu un atzīmētu ar “Pārskatītā redakcija... (datums)”, sniedz bez maksas visiem iepriekšējiem saņēmējiem, kas saņēmuši vielu vai preparātu iepriekšējos 12 mēnešos.

3. Drošības datu lapa nav jāpiegādā, ja bīstamajām vielām vai preparātiem, ko piedāvā vai pārdod iedzīvotājiem, ir pievienota pietiekama informācija, kas ļauj lietotājiem veikt vajadzīgos veselības un drošības aizsardzības pasākumus. Tomēr, ja rūpnieciskais lietotājs pieprasa, drošības datu lapa ir jāpiegādā.

2. pants

Dalībvalstis var noteikt, ka, to teritorijā laižot tirgū bīstamas vielas vai preparātus, 1. pantā minētās drošības datu lapas apkopojumā obligāti jālieto valsts valoda vai valodas.

⁽¹⁾ OV L 187, 16.7.1988., 14. lpp.

⁽²⁾ OV L 275, 5.10.1990., 35. lpp.

⁽³⁾ OJ No 196, 16.8.1967., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 287, 19.10.1990., 37. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 185, 9.7.1974., 15. lpp.

3. pants

Drošības datu lapā, kas minēta 1. pantā, obligāti jābūt šādām pozīcijām:

- 1) vielas/preparāta un sabiedrības/uzņēmuma identifikācija;
- 2) sastāvs/informācija par sastāvdaļām;
- 3) apdraudējuma identifikācija;
- 4) pirmās palīdzības pasākumi;
- 5) ugunsdzēsības pasākumi;
- 6) pasākumi nejaušas izplūdes gadījumos;
- 7) lietošana un uzglabāšana;
- 8) iedarbības ierobežošana/individuālā aizsardzība;
- 9) fizikālās un ķīmiskās īpašības;
- 10) stabilitāte un reaģētspēja;
- 11) toksikoloģiskā informācija;
- 12) ekoloģiskā informācija;
- 13) apsvērumi, kas saistīti ar iznīcināšanu;
- 14) informācija par transportu;
- 15) informācija par reglamentējošām normām;
- 16) cita informācija.

Persona, kas atbild par vielas vai preparāta laišanu tirgū, ir atbildīga par šajās pozīcijās uzskaitītās informācijas sniegšanu. Šo informāciju apkopo saskaņā ar pielikuma paskaidrojumiem. Drošības datu lapu datē.

4. pants

Īstenošanas noteikumi attiecībā uz bīstamām vielām tiks pieņemti vēlāk.

5. pants

1. Dalībvalstis pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai ne vēlāk kā 1991. gada 30. maijā izpildītu šīs direktīvas prasības, un tūlīt par to informē Komisiju.

2. Šos noteikumus piemēro no 1991. gada 8. jūnija.

Tomēr pastāvošās drošības datu lapu informācijas sistēmas, ko lieto dažās dalībvalstīs, var turpināt lietot līdz 1993. gada 30. jūnijam.

3. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis pieņem procedūru, kā izdarīt šādas atsauces.

6. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1991. gada 5. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Martin BANGEMANN

PIELIKUMS

NORĀDĪJUMI PAR DROŠĪBAS DATU LAPU SAGATAVOŠANU

Šie paskaidrojumi izmantojami par norādījumiem. To mērķis ir nodrošināt, lai katras 3. pantā uzskaitītās obligātās pozīcijas saturs palīdzētu rūpnieciskiem lietotājiem veikt pasākumus, kas vajadzīgi drošības un veselības aizsardzībai darba vietā.

Informācijai jābūt uzrakstītai īsi un skaidri.

Nemot vērā vielu un preparātu īpašību plašo diapazonu, dažos gadījumos var būt vajadzīga papildu informācija. Citos gadījumos, kad informācija par konkrētām īpašībām nav nozīmīga vai to sniegt nav tehniski iespējams, tas jāpamato un precīzi jānorāda.

Lai gan pozīciju secība nav obligāta, ieteicams ievērot 3. pantā norādīto secību.

Kad drošības datu lapu pārskata, tās saņēmēji jāinformē par izmaiņām.

1. Vielas/preparāta un sabiedrības/uzņēmuma identifikācija**1.1. Vielas vai preparāta identifikācija**

Nosaukumam, ko izmanto identifikācijai, jābūt tādām pašām, kāds norādīts marķējumā, kā noteikts Direktīvas 67/548/EEK VI pielikuma II daļā.

Var norādīt arī citus iespējamus identifikācijas paņēmienus.

1.2. Sabiedrības/uzņēmuma identifikācija:

— ziņas par personu – ražotāju, importētāju vai izplatītāju –, kas veic uzņēmējdarbību Kopienā un kas ir atbildīga par vielas vai preparāta laišanu tirgū,

— minētās personas pilna adrese un tālruna numurs.

1.3. Papildus iepriekšminētajai informācijai saskaņā ar Direktīvas 88/379/EEK 12. pantu norāda sabiedrības un/vai oficiālās padomdevējas iestādes tālruna numuru, pa kuru zvanīt ārkārtas situācijās.

2. Sastāvs/informācija par sastāvdaļām

Sniegtajai informācijai jābūt tādai, lai saņēmējs varētu viegli noteikt riska faktoros, kas saistīti ar vielu vai preparātu.

Par preparātu:

a) sastāvs nav jānorāda pilnībā (sastāvdaļu īpašības un to koncentrācija);

b) tomēr norāda šādas vielas un to koncentrāciju vai koncentrāciju diapazonu, ja to koncentrācija ir vienāda ar Direktīvas 88/379/EEK 3. panta 6. punkta a) apakšpunktā noteikto vai lielāka par to (ja par piemērotāku neuzskata zemāku robežvērtību):

— vielas, kas Direktīvas 67/548/EEK nozīmē apdraud veselību,

un

— vismaz tās vielas, uz kurām attiecas atzītas iedarbības robežvērtības saskaņā ar Kopienas noteikumiem, bet uz kurām neattiecas iepriekšminētā direktīva;

c) iepriekšminēto vielu klasifikāciju (saskaņā ar Direktīvas 67/548/EEK 5. panta 2. punktu vai I pielikumu) norāda ar simboliem un brīdinājumiem par risku, kas vielām piešķirti, ņemot vērā to radīto veselības apdraudējumu;

d) ja saskaņā ar Direktīvas 88/379/EEK 7. panta 1. punkta noteikumiem jāievēro konfidencialitāte attiecībā uz konkrētu vielu identitāti, lai nodrošinātu lietošanas drošību, apraksta to ķīmiskās īpašības. Jālieto nosaukums, kas izriet no iepriekšminētās procedūras.

3. Apdraudējuma identifikācija

Īsi un skaidri norāda nozīmīgākos vielas vai preparāta radīto apdraudējumu, jo īpaši kritisko apdraudējumu cilvēkam un videi.

Apraksta svarīgāko kaitīgo iedarbību uz cilvēka veselību un simptomus, kas saistīti ar paredzamajiem vielas vai preparāta lietojumiem un iespējamiem nepareiziem lietojumiem.

Informācijai jāskaidro ar izstrādājuma marķējumā norādīto, bet tā nav jāatkārto.

4. Pirmās palīdzības pasākumi

Apraksta pirmās palīdzības pasākumus; tomēr ir svarīgi norādīt, vai ir vajadzīga neatliekama medicīniskā palīdzība.

Informācijai par pirmo palīdzību jābūt īsai un viegli saprotamai cietušajam, klātesošajiem un pirmās palīdzības sniedzējiem. Īsi jāapraksta simptomi un iedarbība. Instrukcijās jānorāda, kas jā dara uzreiz pēc negadījuma un kāda var būt iedarbības pēctiekme.

Informāciju grupē pa atšķirīgiem tematiem pēc iedarbības ceļiem, t.i., ieelpošana, saskare ar ādu un acīm, norīšana.

Norāda, vai ārsta palīdzība ir nepieciešama vai ieteicama.

Attiecībā uz dažām vielām vai preparātiem var būt svarīgi uzsvērt, ka darba vietā jābūt speciāliem līdzekļiem īpašas un neatliekamas palīdzības sniegšanai.

5. Ugunsdzēsības pasākumi

Min prasības attiecībā uz tādu ugunsgrēku dzēšanu, kuru cēlonis ir viela vai preparāts vai kuri izceļas tā tiešā tuvumā, norādot:

- piemērotos ugunsdzēsības līdzekļus,
- ugunsdzēsības līdzekļus, ko drošības apsvērumu dēļ nedrīkst lietot,
- īpašu vielas vai preparāta, degšanas procesā radušos produktu un gāzu iedarbības radīto apdraudējumu,
- īpašas aizsargierīces ugunsdzēsējiem.

6. Pasākumi nejaušas izplūdes gadījumos

Atkarībā no konkrētās vielas vai preparāta, var būt vajadzīga informācija par:

- *personīgās drošības pasākumiem, piemēram,*
aizdegšanās avotu likvidēšanu, pietiekamas ventilācijas/elpošanas orgānu aizsardzības nodrošināšanu, putekļu samazināšanu, kontakta ar ādu un acīm novēršanu,
- *vides drošības pasākumiem, piemēram,*
nenovadīšanu kanalizācijā, aizsargpasākumiem pret nokļūšanu atklātās ūdenskrātuvēs, gruntsūdeņos un augsnē, iespējamo vajadzību brīdināt apkārtnes iedzīvotājus;
- *savākšanas paņēmieniem, piemēram,*
absorbējošo materiālu lietošanu (piemēram, smiltis, diatoniska augsne, skābes saistviela, universāla saistviela, zāģskaidas); gāzu/dūmu daudzuma samazināšanu ar ūdeni, atšķaidīšanu.
Jāapsver arī vajadzība pēc tādām norādēm kā "nelietot, neitralizēt ar..."

NB. Vajadzības gadījumā ņem vērā 8. un 13. punktu.

7. Lietošana un uzglabāšana

7.1. Lietošana

Izklāsta, kādi piesardzības pasākumi vajadzīgi drošai lietošanai, tostarp ieteikumus par tehniska rakstura pasākumiem, piemēram, vietēja un vispārēja ventilācija, pasākumi aerosolu un putekļu veidošanās novēršanai un ugunsdrošības pasākumi, un visas īpašās prasības vai noteikumi, kas attiecas uz vielu vai preparātu (piemēram, ieteicamās vai aizliegtās procedūras un iekārtas), un, ja iespējams, sniedz īsu aprakstu.

7.2. Uzglabāšana

Izklāsta, kādi ir drošas glabāšanas apstākļi, piemēram, kāda ir noliktavu telpu vai tvertņu konstrukcija (tostarp atbalstsienas un ventilācija), kurus materiālus nedrīkst glabāt kopā, kādi ir uzglabāšanas apstākļi (temperatūras un mitruma robežlielumi/intervāls, apgaismojums, inerta gāze, u. c.), speciālās elektriskās iekārtas un statiskās elektrības novēršanas pasākumi.

Vajadzības gadījumā norāda maksimāli pieļaujamo uzglabājamo daudzumu. Konkrēti norāda visas īpašās prasības, piemēram, vielas vai preparāta iepakojumam/tarai izmantojamajos materiālos.

8. Iedarbības ierobežošana/individuālā aizsardzība

Šajā dokumentā iedarbības ierobežošana ir visi piesardzības pasākumi, kas jāveic lietošanas laikā, lai samazinātu iedarbību uz darba ņēmējiem.

Pirms kļūst vajadzīgi individuālie aizsarglīdzekļi, jāveic tehniskie pasākumi. Tādēļ sniedz informāciju par sistēmas uzbūvi, piemēram, norobežojumu. Ar šo informāciju papildina ziņas, kas jau sniegtas saskaņā ar 7.1. punktu.

Ar atsaucēm norāda visus īpašos kontroles lielumus, piemēram, robežvērtības vai bioloģiskos standartus. Sniedz informāciju par ieteicamajām uzraudzības procedūrām, un norāda atsauci.

Ja vajadzīga individuālā aizsardzība, precīzi norāda, ar kādiem līdzekļiem nodrošināma pietiekama, piemērota aizsardzība:

— *elpošanas orgānu aizsardzība* –

norāda aizsarglīdzekļus, kas lietojami, strādājot ar bīstamām gāzēm, tvaikiem vai putekļiem, piemēram, autonomie elpošanas aparāti, piemērotas aizsargmaskas un filtri,

— *roku aizsardzība* –

precīzi norāda, kādi cimdi valkājami, strādājot ar vielu vai preparātu. Vajadzības gadījumā norāda papildpasākumus ādas un roku aizsardzībai,

— *acu aizsardzība* –

norāda acu aizsardzības līdzekļu veidu, piemēram, aizsargstikli, aizsargbrilles, sejsargs,

— *ādas aizsardzība* –

ja jāaizsargā citas ķermeņa daļas, izņemot rokas, norāda vajadzīgo aizsarglīdzekļu veidu un īpašības, piemēram, priekšauts, zābaki un pilns aizsargtērps. Vajadzības gadījumā norāda īpašus higiēnas pasākumus.

9. Fizikālās un ķīmiskās īpašības

Šajā iedaļā vajadzības gadījumā iekļauj šādu informāciju par vielām vai preparātiem.

Izskats:

norāda piegādātās vielas vai preparāta agregātstāvokli (cietviela, šķidrums vai gāze) un krāsu

Smarža:

ja smarža ir jūtama, sniedz tās īsu raksturojumu

pH:

norāda piegādātās vielas vai preparāta, vai ūdens šķīduma pH; šādā gadījumā norāda arī šķīduma koncentrāciju.

Viršanas punkts/viršanas temperatūras diapazons:

Kušanas punkts/kušanas temperatūras diapazons:

Uzliesmošanas temperatūra:

Uzliesmojamība (cietvielām, gāzēm):

Pašaizdegšanās:

Sprādzienbīstamība:

Oksidētājīpašības:

Tvaika spiediens:

Relatīvais blīvums:

Šķīdība

— — šķīdība ūdenī:

— šķīdība taukos (jānorāda šķīdināšanai lietotā eļļa):

Sadalījuma koeficients: šķīdības n-oktanolā attiecība pret šķīdību ūdenī:

Direktīvas 67/548/EEK nozīmē

Citi dati:

norāda svarīgus drošības datus, piemēram, tvaiku blīvumu, sajaukšanās spēju, iztvaikošanas ātrumu, vadītspēju, viskozitāti utt.

Iepriekšminētās īpašības jānosaka saskaņā ar specifikācijām Direktīvas 67/548/EEK V pielikuma A daļā vai ar kādu citu salīdzināmu metodi.

10. Stabilitāte un reaģētspēja

Norāda vielas vai preparāta stabilitāti un bīstamu reakciju iespējamību noteiktos apstākļos.

Apstākļi, ko nedrīkst pieļaut:

Uzskaita tādus apstākļus kā temperatūra, spiediens, gaisma, trieciens, u. c., kas var izraisīt bīstamu reakciju, un ja iespējams, sniedz īsu aprakstu.

Materiāli, no kuriem jāizvairās:

Uzskaita tādus materiālus kā ūdens, gaiss, skābes, sārmis, oksidējošas vielas vai jebkuras citas vielas, kas var izraisīt bīstamu reakciju, un, ja iespējams, sniedz īsu aprakstu.

Bīstami sadalīšanās produkti:

Uzskaita tās kaitīgās vielas, kas, vielai vai preparātam sadaloties, izdalās bīstamā daudzumā.

NB. Īpašu uzmanību pievērš:

- vajadzībai pievienot stabilizatorus un to klātbūtnē,
- bīstamas eksotermiskas reakcijas iespējamībai,
- ja iespējams, drošībai, kad mainījies vielas vai preparāta fiziskais izskats,
- kaitīgiem sadalīšanās produktiem, kas var veidoties saskarē ar ūdeni,
- tādas degradācijas iespējamībai, kuras dēļ veidojas nestabili savienojumi.

11. Toksikoloģiskā informācija

Šajā iedaļā īsi, bet pilnīgi un saprotami apraksta dažādu veidu toksisko iedarbību (iedarbību uz veselību), kas var rasties, ja lietotājs nonāk saskarē ar vielu vai preparātu.

Raksturo vielas vai preparāta bīstamo iedarbību uz veselību, pamatojoties uz praktiskiem novērojumiem un zinātnisku eksperimentu secinājumiem. Ietver informāciju par dažādiem iedarbības ceļiem (ieelpošana, norīšana, saskare ar ādu vai acīm), un apraksta simptomus, kas saistīti ar fizikālajām, ķīmiskajām un toksikoloģiskajām īpašībām.

Apraksta izpētīto kavēto, tūlītējo un hronisko iedarbību, kas rodas īslaicīgas un ilgstošas iedarbības dēļ: piemēram, sensibilizācija, kancerogenitāte, mutagenitāte un reproduktīvā toksicitāte, tostarp teratogenitāte, un narkoze.

Ņemot vērā informāciju, kas jau paredzēta 2. punktā "Sastāvs/informācija par sastāvdaļām", var būt vajadzīgs norādīt, ka konkrētām preparāta sastāvdaļām ir īpaša ietekme uz veselību.

12. Ekoloģiskā informācija

Sniedz novērtējumu par vielas vai preparāta iespējamo ietekmi, uzvedību un iedarbību uz vidi.

Apraksta svarīgākos parametrus, kas vielas vai preparāta īpašību vai iespējamo lietošanas paņēmieni dēļ var ietekmēt vidi:

- mobilitāte,
- noturība un degradācijas spēja,
- bioakumulācijas potenciāls,
- toksicitāte ūdens vidē un citi dati attiecībā uz ekotoksicitāti, piemēram, uzvedība notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

Piezīmes

Kamēr nav kritēriju, pēc kādiem novērtē preparāta ietekmi uz vidi, informāciju par iepriekšminētajām īpašībām sniedz attiecībā uz preparātā esošajām vielām, kas klasificētas kā bīstamas videi.

13. Apsvērumi, kas saistīti ar iznīcināšanu

Ja vielas vai preparāta (pārpalikumu un atkritumu, kas rodas paredzamā lietojumā) iznīcināšana var būt bīstama, šie atlikumi jāapraksta un jāsniedz ziņas par attiecīgajiem drošības pasākumiem.

Norāda piemērotus vielas vai preparāta un tā piesārņotā iepakojuma iznīcināšanas paņēmienus (sadedzināšana, pārstrāde, apglabāšana poligonā, u.c.).

Piebilde

Atsaucas uz visiem Kopienas noteikumiem, kas attiecas uz atkritumiem. Ja šādu noteikumu nav, ir lietderīgi lietotājam atgādināt, ka, iespējams, ir spēkā attiecīgi valsts vai reģionālie noteikumi.

14. Informācija par transportu

Norāda visus īpašos piesardzības pasākumus, par ko lietotājam jāzina vai kas tam jāveic attiecībā uz pārvadāšanu un ieviešanu vai izvešanu no savām telpām.

Var sniegt arī papildu informāciju, kas paredzēta Apvienoto Nāciju Organizācijas ieteikumos un citos starptautiskos līgumos par bīstamu kravu pārvadāšanu un iepakojumu.

15. Informācija par reglamentējošām normām

Informāciju uz marķējuma sniedz saskaņā ar direktīvām, kas attiecas uz bīstamu vielu un preparātu klasifikāciju, iepakojšanu un marķēšanu.

Ja uz vielu vai preparātu, uz ko sagatavota šāda drošības datu lapa, saistībā ar cilvēka vai vides aizsardzību attiecas īpaši Kopienas noteikumi (piemēram, tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumi, robežvērtības iedarbībai darba vietā), tie, cik iespējams, jānorāda. Saņēmēju uzmanība jāpievērš arī valsts tiesību aktiem, ar ko īsteno minētos noteikumus.

Datu lapā ieteicams arī atgādināt, ka saņēmējiem jāievēro visi citi attiecīgie valsts pasākumi.

16. Cita informācija

Norāda visu pārējo informāciju, kas var būt svarīgas attiecībā uz drošību un veselību, piemēram:

- ieteikumus par apmācībām,
- ieteicamos lietošanas veidus un ierobežojumus,
- papildu informāciju (rakstveida atsauces un/vai speciālu kontaktpunktu),
- drošības datu lapas sagatavošanai izmantoto galveno datu uzziņas avotus.

Norāda arī datu lapas izdošanas dienu, ja tā nav norādīta citur.
